

การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง
Job Performance According to Teacher Profession Standards in Schools,
Sop Prap District,Lampang Province

อิสระ วัจนะประดิษฐ์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พนมพร จันทรปัญญา**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู และเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบจังหวัดลำปาง ประชากรที่ใช้ คือ ครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปางปีการศึกษา 2556 จำนวน 114 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนา การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู การสัมภาษณ์ใช้กลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง จำนวน 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปประเด็นเนื้อหาที่สอดคล้องกัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากลำดับแรกคือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน รองลงมาคือ การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียน มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ามาตรฐานอื่น ๆ คือ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ตามลำดับ แนวทางการพัฒนา การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่สำคัญ คือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โดยเสนอให้มีงบประมาณในการซื้อการผลิต และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและทั่วถึง ลดภาระงานด้านอื่น เพื่อให้ครูพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพ มีผู้เชี่ยวชาญช่วยในการพัฒนาสื่ออย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการจัดอบรมครูเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตและพัฒนาสื่อโดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย นำไปปรับใช้ได้จริง และสามารถต่อยอดเป็นผลงานการ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น

E-mail: nincompoop_55@hotmail.com

** อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น (อาจารย์ที่ปรึกษา)

เลื่อนวิทยฐานะ สำหรับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ถึงแนวทางพัฒนา การดำเนินงานในด้านนี้ คือ การบริหารครู ส่งเสริมการใช้สื่อประเภทมัลติมีเดียอย่างต่อเนื่อง จัดหาแหล่งเรียนรู้หรือเครือข่ายทางการศึกษา ส่งเสริมการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต จัดให้มีที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญให้ความรู้ความช่วยเหลือในการผลิต และพัฒนาสื่อส่งเสริมให้ครูสร้างผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการจัดกิจกรรมวันวิชาการ เพื่อเสนอผลงานนวัตกรรมสื่อและงานวิจัยของครูในระดับกลุ่มเครือข่าย มีการมอบรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่ผลิตและพัฒนาสื่อที่ใช้ได้ผลและมีการเผยแพร่ ผู้บริหารครูให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพ มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ ส่วนด้านครูครูมีการเลือกใช้ ผลิต และพัฒนาสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ ความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความทันสมัย หลากหลาย และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมคิดค้นในการผลิต หรือเลือกใช้สื่อเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาสื่อ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในการสร้างนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน

คำสำคัญ

การดำเนินงานสถานศึกษา มาตรฐานวิชาชีพครู

Abstract

This research aimed to investigate job performance according to the teacher profession standards and to suggest some guidelines for developing job performance according to the teacher profession standards of the teachers from the schools in Sop Prap District, Lampang Province. The population used was the school teachers in Sop Prap District, Lampang Province in the academic year 2013. The number was 114. The tools used for collecting data consisted of questionnaires about job performance according to teacher profession standards analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation and interview forms concerning the guidelines for developing and doing job performance according to the teacher profession standards. The interview used the sample of the school teachers in Sop Prap District, Lampang Province. The number was 10 selected by a specific sampling. The data were analyzed by summarizing the issues and the contents being relevant. The results found that the overall job performance based on teacher profession standards was at high level. The standard with the highest mean in the first place was to perform one's self as a role model for learners. The second was to make a decision concerning activity arrangement with regard to the effects on

learners. The standards with less mean than other standards were to perform academic activities related to professional teacher development regularly and to develop teaching media consistently respectively. The most important guidelines for developing job performance based on teacher profession standards were to develop teaching media effectively as well as regularly by proposing the budget for purchasing, producing and developing teaching materials adequately and thoroughly. The teacher's other tasks should be reduced in order that they could develop teaching media effectively. There should be specialists to help the teachers develop teaching media continuously. The teacher trainings should be promoted to enhance production potential and develop teaching media by using advanced technology which they could really apply them as well as use their projects for asking for their academic standings. The data from interviewing concerning guidelines for developing job performance of this aspect were that the administration department should encourage the use of multi-media constantly, provide learning sources or educational networks, promote to internet searching, provide specialists who could assist the teachers with media production and development and support the teachers to create their projects in order to ask for their higher academic standings and their good quality of lives. According to activities, educational days should be arranged to present educational projects, teaching media innovation and teachers' researches of the network group. The honorable prizes should be awarded to the teachers who produce and develop effective teaching media and disseminate their workings. The administrators should focus on producing and developing media effectively and supervise as well as follow-up the teachers consistently. The teachers should select, produce and develop teaching media in accordance with the course contents, learning activities and individual distinction. The learners should participate in producing or selecting media to enhance the learners' learning. There should be classroom researches to develop media and knowledge among the teachers should be shared in order to create learning and teaching media.

Keywords

Job performance in school, Teacher profession standards

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน รวมทั้งคุณภาพครูที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือผู้เรียน มีการจัดทำเกณฑ์การผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นเครื่องมือในการควบคุมตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานด้านครูให้มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554, 1,2,11,13) นอกจากนี้พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2550, 5,40,43) ระบุให้คุรุสภากำหนดมาตรฐานวิชาชีพเพื่อควบคุมการดำเนินงานของครูให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานกำหนดไว้ 12 มาตรฐาน ซึ่งครูควรใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของครู เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการจัดการศึกษา

ทั้งนี้ปัญหาการดำเนินงานและประเด็นที่ต้องเร่งพัฒนา คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2553, 83) กล่าวถึงผลการทดสอบระดับชาติพบว่า คุณภาพผู้เรียนยังไม่น่าพึงพอใจ เกิดจากหลายปัจจัย ปัจจัยหลักคือครู รวมทั้งการประเมินสถานการณ์ด้านการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 (2554, 22-24) ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการ พบว่ามีจุดอ่อนที่ต้องพิจารณา คือ การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีเป็นจำนวนมากส่งผลต่อการบริหารจัดการและการกระจายทรัพยากรทางการศึกษา และเชื่อมโยงถึงคุณภาพของผู้เรียนโดยผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานและผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2555 และในหลายปีการศึกษาที่ผ่านมาใน 5 กลุ่มสาระวิชาหลัก มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 เกือบทุกวิชาและตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2556 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2, 2556, 81) ได้มีโครงการนำผลงานวิชาการสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสนองกลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพโดยความเป็นมาของโครงการได้กล่าวถึงผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมา ด้านคุณภาพการศึกษาประสบปัญหาด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งอาจเกิดจากครูยังมีพฤติกรรมการสอนแบบเดิมไม่มีการปรับเปลี่ยนวิธีจัดการเรียนรู้ รวมถึงครูมีทักษะความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อนวัตกรรมเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนน้อยจึงได้จัดทำโครงการการนำผลงานวิชาการสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้น

โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ คือ ครูที่ได้รับการพัฒนาสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น เพื่อสนองต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู และการปฏิบัติงานของครู เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน อำเภอสบปราบจังหวัดลำปาง
2. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนา การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน อำเภอสบปราบจังหวัดลำปาง

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการแจกแบบสอบถาม ได้แก่ครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 18 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 114 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์จำนวน 10 คน เลือกมาจากประชากรโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากตำแหน่งและวุฒิการศึกษา ได้แก่ ครูหรือครูผู้ช่วย ครูที่มีวิทยฐานะ ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 แบบสอบถามการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน อำเภอสบปราบจังหวัดลำปาง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่1สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนา การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruency IOC) เท่ากับ .67 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนไม่พ่วงมวิทยา และโรงเรียนอนุบาลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .97

2.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางพัฒนา การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปางเป็นคำถามปลายเปิดใช้ประเด็นคำถามเกี่ยวกับมาตรฐานการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอซึ่งมีประเด็นคำถามมาจากผลการวิจัย ในมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ามาตรฐานอื่น ๆ โดยมีการกำหนดขอบเขตและประเด็นของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอแนวทางพัฒนา การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบจังหวัดลำปาง

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือผู้วิจัยได้ตรวจสอบประเด็นคำถามให้ตรงตามประเด็นเนื้อหาที่ต้องการศึกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมในการใช้ภาษา ของข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.49 ตรวจสอบข้อมูลแบบสอบถามแล้วมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อเสนอแนวทางพัฒนา การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถามการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การสัมภาษณ์ข้อเสนอแนวทางพัฒนา การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบจังหวัดลำปาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็นความเห็นที่สอดคล้องกัน เสนอผลเป็นการบรรยาย

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ด้านอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 57.27 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ มีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 71.82 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนพบว่าส่วนใหญ่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 30 ปี ขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 44.55 และครูส่วนใหญ่มีตำแหน่ง/วิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3) จำนวน 49 คนคิดเป็นร้อยละ 44.55

2. การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ตารางที่ 1 การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	4.45	0.55	มาก
2	การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียน	4.17	0.45	มาก
3	การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์	4.16	0.53	มาก
4	การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์	4.1	0.54	มาก
5	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน	4.08	0.46	มาก
6	การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	4.02	0.56	มาก
7	การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ	4.01	0.53	มาก
8	การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์	3.97	0.64	มาก
9	การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	3.93	0.5	มาก
10	การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	3.92	0.61	มาก
11	การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ	3.75	0.54	มาก
12	การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	3.58	0.61	มาก
เฉลี่ยรวม		4.01	0.42	มาก

n = 110

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดลำดับแรกคือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน รองลงมาคือ การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียน มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ามาตรฐานอื่น ๆ คือ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1	การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหา กิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้	3.86	0.64	มาก
2	การผลิตสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.65	0.69	มาก
3	การประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุง ให้เหมาะสม	3.55	0.74	มาก
4	การเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน และผลการใช้สื่อการ เรียนการสอนที่ใช้ได้ผลแล้ว	3.42	0.72	ปานกลาง
5	การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิตสื่อ การใช้และ บำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน	3.41	0.8	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.58	0.61	มาก

n = 110

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง มาตรฐานการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากลำดับแรกคือ การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเนื้อหา กิจกรรมและ จุดประสงค์ การเรียนรู้ รองลงมา คือ การผลิตสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาและกิจกรรมการเรียน การสอน มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ การเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและผล การใช้สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ได้ผลแล้ว และการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิตสื่อ การใช้และบำรุงรักษา สื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ ซึ่งมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะทางพัฒนา การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในโรงเรียนอำเภอสบปราบจังหวัด ลำปาง

ข้อเสนอแนะทางพัฒนา ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอมีดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอให้มุ่งประมาณในการซื้อ การผลิต และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและทั่วถึงลดภาระงานด้านอื่น เพื่อให้ครูพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพ มีผู้เชี่ยวชาญช่วยในการพัฒนาสื่ออย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการจัดอบรมครูเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตและพัฒนาสื่อโดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย นำไปปรับใช้ได้จริงและสามารถต่อยอดเป็นผลงานการเลื่อนวิทยฐานะ

ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ได้เสนอว่า ในด้านการบริหารควรส่งเสริมการใช้สื่อประเภทมัลติมีเดียอย่างต่อเนื่องจัดหาแหล่งเรียนรู้หรือเครือข่ายทางการศึกษา ส่งเสริมการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต จัดให้มีที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญให้ความรู้ความช่วยเหลือด้านการผลิต และการพัฒนาสื่อส่งเสริมให้ครูสร้างผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการจัดกิจกรรมวันวิชาการ เพื่อเสนอผลงาน นวัตกรรมสื่อและงานวิจัยของครูในระดับกลุ่มเครือข่าย มีการมอบรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่ผลิตและพัฒนาสื่อที่ใช้ได้ผลและมีการเผยแพร่ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพ มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ ครูควรมีการเลือกใช้ ผลิต และพัฒนาสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ ความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความทันสมัย หลากหลาย และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมคิดค้นในการผลิต หรือเลือกใช้สื่อเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาสื่อ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในการสร้างนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน

การอภิปรายผล

การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ เป็นสิ่งที่ครูควรมีและจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้เป็นแบบอย่างการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามให้แก่ศิษย์ ครูจึงไม่ควรบกพร่องในการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ดังที่ ยนต์ ชุ่มจิต (2553, 90) ได้กล่าวถึงครูเกี่ยวกับหน้าที่รักษาวินัยและประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป ถึงแม้ว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง แต่ก็มีผลต่อการสั่งสอน อบรมศิษย์ในทางอ้อม ทั้งนี้เพราะถ้าหากครูคนใดเป็นผู้มีพฤติกรรมหรือความประพฤติเสื่อมเสีย ไม่เป็นที่ศรัทธาเลื่อมใสของศิษย์ และประชาชนทั่วไปแล้ว การจะสั่งสอนอบรมสิ่งใด ๆ แก่ศิษย์ก็เกือบจะไร้ประโยชน์ ศิษย์ขาดความเชื่อถือ ไม่เคารพยำเกรง นอกจากนี้การที่ครูประพฤติไม่เหมาะสมด้วยพฤติกรรมใด ๆ ก็ตาม ย่อมทำให้ชื่อเสียงเกียรติคุณของตนและสถาบันวิชาชีพครูต้องพลอยเสื่อมเสียไปด้วย ดังนั้นการรักษาวินัยและประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และประชาชนทั่วไป จึงเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของครูทุกคนที่ต้องตระหนักอยู่เสมอ

การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ซึ่งค่าเฉลี่ยน้อยกว่ามาตรฐานอื่น ๆ แต่การปฏิบัติโดยภาพรวมยังคงอยู่ในระดับมาก และมีข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิตสื่อ การใช้และบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน และการเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและผลการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ได้ผลแล้ว ทั้งนี้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมคิดค้น และได้ลงมือปฏิบัติ ใช้และรักษาสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ได้จริง จึงควรเป็นสื่อที่ตรงกับความสนใจหรือเป็นสื่อที่มาจากการมีส่วนร่วมคิดค้นของผู้เรียน จะส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ครูควรมีการเลือกใช้ และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ตรงกับความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน รวมทั้งเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและมีความหลากหลายทันสมัย เมื่อครูได้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและใช้ได้ผลแล้ว ครูควรมีการเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของครูให้เกิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

แต่ผลการวิจัยในข้อนี้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางอาจเนื่องจากโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก มีงบประมาณไม่มากในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนหรือสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียนในปัจจุบัน ขาดแหล่งค้นคว้าที่อำนวยความสะดวกด้านความรู้เพื่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยหรือมีความหลากหลาย ขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำปรึกษาในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนขาดการเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและผลการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ได้ผลแล้วของเพื่อนครูที่มีโอกาสมากกว่า จึงทำให้ครูบางส่วนโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดโอกาสในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีความหลากหลาย ดังที่สุปราณี จิราณรงค์ (2551, 80,82) กล่าวไว้ว่า ครูควรจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนว่ามีสื่ออะไรบ้าง มีความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้สื่อประเภทต่าง ๆ มีความรู้ในการเลือกใช้สื่อให้เหมาะกับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาระการเรียนรู้ และวุฒิภาวะของผู้เรียน มีวิธีการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน บางครั้งครูผู้สอนด้วยกันอาจมีการแลกเปลี่ยนสื่อกันใช้ หรืออาจมีการผลิตสื่อร่วมกันเพื่อลดการสิ้นเปลืองในการเตรียมสื่อการเรียนการสอนแต่ละวิชา การผลิตสื่อร่วมกันจะเกิดประโยชน์เพราะแต่ละคนอาจจะมีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน จะได้ใช้ความสามารถของแต่ละคนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การที่ครูใช้สื่อต่าง ๆ ในการเรียนการสอนก็เพื่อให้การเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ เกิดประโยชน์กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเกิดการเรียนรู้จนสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง แต่ถ้าครูมีสื่อมากมายแต่ใช้ไม่ถูกวิธี สื่อเหล่านี้ก็ไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด ครูจึงควรรู้จักใช้สื่อการเรียนการสอนที่ปัจจุบันมีสื่อหลายชนิด ทั้งสื่อแบบง่าย และสื่อประเภทเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อเสริมศักยภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สรุป

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในโรงเรียนอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก แต่มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ามาตรฐานอื่น ๆ คือ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โดยเฉพาะมาตรฐานการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีข้อที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ในการปรับปรุงพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ควรจัดให้มีการอบรม ประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย สามารถนำไปใช้ได้ผลจริงในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง
2. ควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย ใช้ได้ผลจริงอย่างเพียงพอและทั่วถึง
3. ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยครูในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
4. ควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง
5. ครูผู้สอนควรใช้สื่อ และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการประเมินผลการใช้สื่อ เพื่อผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู
2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ แนวทางส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยแยกศึกษาเฉพาะรายมาตรฐาน หรือบางมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อการศึกษาอย่างละเอียดครบถ้วน
3. ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะทาง การพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในครั้งต่อไปควรใช้ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษา เพื่อได้ข้อเสนอที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

ยนต์ ชุ่มจิต. (2553). **ความเป็นครู**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สุปราณี จิราณรงค์. (2551). **ครูประจำชั้นมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. (2554). **แผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ.2555 - 2558)**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารลำดับที่15/2554. สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2556, จาก
<http://202.143.190.164/tanapat/>.

_____. (2556). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2556**สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำปางเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารลำดับที่
21/2555. สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2556, จาก <http://202.143.190.164/tanapat/>.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). **แนวทางการประเมินคุณภาพ
ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). **กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เล่ม 3**. (พิมพ์ครั้งที่
2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)**.
กรุงเทพฯ: พรินทวานกราฟฟิค.